

Udlæg ophører at drives for Husbondens Regning. Det turde imidlertid have været heldigere, om man havde sagt: „kommer ud af Husbondens Besiddelse.“ Jeg vil henstille til nærmere Overvejelse, om man ikke kunde finde en heldigere Formulering end den, der foreligger. Hvis Bestemmelsen skal forstås saaledes, som jeg siger, har den altid sin reelle Betydning, og saa bliver der virkelig et nyt Tilfælde, i hvilket Eydendet bliver berettiget til at forlade Tjenesten. Meget ofte vil Forholdet være det, at Eydendet kan forlade Tjenesten af andre Grunde, nemlig fordi Husbonden med det samme bliver husvild eller flytter mere end en Mil bort, ligesom ogsaa det Tilfælde kan tænkes, at han selv om han ikke flytter en Mil bort, dog ikke har mere Anvendelse for Eydendet. Der kan imidlertid, som den ærede næstsidste Taler (M. S. Larsen) gjorde opmærksom paa, komme til at foreligge det Tilfælde, at vedkommende Husbond har en Vandejendom i samme Sogn inden for en Afstand af en Mil fra den, han har maattet forlade. Han har nu fæstet en Pige til at være Malkepige, og efter den gældende Regel vil han være berettiget til at tage hende med og lade hende malke paa denne anden Ejendom. Som øvrigt forekommer det mig, at der ikke kan være stor Betænkelse ved, at der gives denne Forfkrift, som er ret naturlig. Jeg tror ikke, den vil have de Kalamiteter til Følge, som den ærede sidste Taler forudsatte. Den kan være ret naturlig og praktisk ogsaa i det Forhold, hvor Panthaveren træder til og bruger Pantet. Her vil jeg, for at udtale en subjektiv Mening lige, at jeg sammentrækker ikke med den ærede næstsidste Taler (M. S. Larsen) i, at naar et Pant bliver taget til brugeligt Pant, er Eydendet pligtigt til at tjene Panthaveren. Det kan lidet nytte at sige, at den, der har taget det brugelige Pant i Besiddelse, driver Gaarden for Husbondens Regning. Han skal ganske vist opgøre Regnskab, men han driver Pantet i Virkeligheden i egen Interesse. Han tager det ikke til brugeligt Pant for at handle som Husbondens Fuldmægtig, men han er selv Husbond. Han driver Pantet i egen Interesse, og det Regnskab, der skal opgøres, vedrører ikke i fjerneste Maade Eydendet. Det er et Regnskab, der vedrører det Gyldforhold, der bestaar mellem Panthaveren og den forrige Husbond. Naar man holder paa, at Eydendeforholdet er et rent personligt Forhold mellem Husbond og Eydende, forekommer det mig, at da Husbonden ikke kan sætte en anden i sit Sted, kan man ikke sige, naar Panthaveren ved Lovens Tvang sætter sig i Besiddelse

af Ejendommen for at bruge den, at det obligatoriske Forhold, som bestod mellem Eydende og Husbond, skal betragtes som et Accessorium til Brugeren af Ejendommen, saa at Panthaveren altsaa kan gøre Paastand paa det. Det er min Opfattelse. Andre Opfattelser gaa imidlertid i modsat Retning, og det kan være overmaade tvivlsomt, hvilken der er den rette. Men saa meget turde være aldeles klart, at hvis Eydendet maatte være pligtigt til at blive paa Gaarden, kan det dog ikke være paa den Maade, at det saa for det Halvaar, i hvilket det tjener, og i hvilket Panthaveren driver Gaarden, skulde have sit personlige Krav paa Løn lige over for den Husbond, der maatte notorisk ikke ejer en rød Øre, og ikke noget Krav lige over for Panthaveren. Jeg tror, at dette, at et Eydende kan træde tilbage paa det Tidspunkt, men vel at mærke ikke som oprindelig foreslaaet med Løn til næste Fardag, Kostpenge o. s. v., er heldigt, thi ellers vilde det føre til, at ethvert Eydende vilde træde tilbage, idet det da vilde gøre en Forretning deraf. Eydendet kan, om det vil, følge sin Husbond, hvis han vil have det; men det kan ogsaa sige: Nu træder jeg fra og faar altsaa min Løn indtil nu. I de fleste Tilfælde vil det vel finde sin Regning ved at blive paa Gaarden og altsaa træde i et nyt Forhold til Panthaveren, som har taget Gaarden til brugeligt Pant. Jeg anfører ikke dette for at støtte en juridisk Fortolkning, men fordi jeg tror, at naar man ser sundt paa Forholdene, kan der ikke være noget væsentligt at indvende mod denne Regel, forudsat at man vil have dette ny Tilfælde, som maatte ikke vil være saa særdeles praktisk paa Grund af de øvrige Bestemmelser, der findes i Eydendelovens § 43. Jeg tror ikke, at det, som Endringsforslaget til § 2 er affattet, kan føre til væsentlige Ulemper, i alt Fald er det nødvendigt, at man har en saadan Bestemmelse, hvis ikke det øvrige Lovforslag skal falde sammen, lærlig § 4.

Den anden Del af Lovforslaget staar jo ganske vist i en ret væsentlig Forbindelse med den første Del, men denne Forbindelse er dog i en vis Forstand ubvortes. Jeg forudsætter nemlig, at ærede Medlemmer have været opmærksomme paa, at §§ 3 og 4 omfatte andre Tilfælde end dem, der omhandles i §§ 1 og 2. Medens §§ 3 og 4 kun tale om Vandejendomme, er § 1 affattet saaledes, at den ogsaa kan finde Anvendelse paa Købstadejendomme. Naar § 4 forandres saaledes som den ærede Ordfører har anstødt, og som vel ogsaa er stemmende med det, der er Meningen, ville §§ 3 og 4 kun